

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS
TA'LIM VAZIRLIGI**

QARSHI MUHANDISLIK-IQTISODIYOT INSTITUTI

Ro'yxatga olindi

№ 378
"29" 08 2022 y.

"NEFT VA GAZ KONLARI MASHINA VA JIHOZLARI"

FANI SILLABUSI

Bilim sohasi:	700000–Ishlab chiqarish texnik soha
Ta'lif sohasi:	720000–Muhandislik ishi
Ta'lif yo'nalishi:	60721800–Neft va gaz ishi (Neft va gaz konlarini ishga tushirish va ulardan foydalanish)

Qarshi-2022 y

Fanning dasturi Qarshi muhandislik iqtisodiyot instituti Kengashida ko'rib chiqilgan va tavsiya qilingan (2022 yil "28" 06.dagi 11-sonli bayonnomasi).

Fan dasturi Qarshi muhandislik iqtisodiyot institutida ishlab chiqildi.

Tuzuvchilar:

M.X.Ashurov - "Neft va gaz ishi" kafedrasi dotsenti

A.M.Avlakulov - "Neft va gaz ishi" kafedrasi o'qituvchisi

Taqrizchilar:

Mo'minov A.-Sanoat energetika guruhi MChJ qo'shma korxonasi muxandisi
Eshqobilov X.Q. - Texnologik mashina va jihozlari kafedrasi dotsenti, t.f.n

Fan sillabusi Qarshi muhandislik-iqtisodiyot instituti "Neft va gaz ishi" kafedrasining 2022 yil 26.08 dagi 1 son yig'ilishida hamda "Neft va gaz" fakulteti Uslubiy Komissiyasining 2022 yil 27.08 dagi 1 son yig'ilishida muhokama qilinib, tasdiqlangan.

Institut Uslubiy Kengashining 2022 yil 29.08 dagi 1 son yig'ilishi qarori bilan o'quv jarayonida foydalanishga tavsiya etilgan.

QarMII "O'quv-uslubiy boshqarma"
boshlig'i:

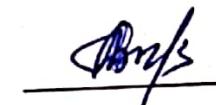
Sh.R.Turdiyev

Fakultet uslubiy komissiya raisi :

B.Y.Namozov

"Neft va gaz ishi" kafedrasi mudiri:

L.X.Sattorov

“Neft va gaz konlari mashina va jihozlari” fani sillabusি

Fan (modul) kodi NGI A2306	O‘quv yili 2022-2023	Semestr 3	ECTSkrediti 4
Fan (modul) turi	Ta’lim tili o‘zbek		Haftalik dars soati 2
Fanning nomi	Auditoriya mashg‘ulotlari (soat)	Mustaqil ta’lim	Jami yuklama
Neft va gaz konlari mashina va jihozlari	60	60	120

O‘qituvchi haqida ma’lumot

Kafedra nomi	Neft va gaz ishi		
O‘qituvchilar	F.i.sh.	Telefon nomeri	e-mail
Ma’ruzachi	Ashurov Murodullo Xolboyevich	+998 973127882	
Amaliy mashg‘ulot			

Fanning mazmuni

“Neft va gaz konlari mashina va jihozlari” o‘quv fanini o‘zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar doirasida bakalavr:

- neft va gaz konlarida qo‘llaniladigan jihozlar, ularning turlari va funsiyalari, konni ishlatish usullariga bog‘liq ravishda qo‘llanilishi, tarmoqda fanining ahamiyati va roli *haqida tasavvurga ega bo‘lishi*;
- neft va gaz konlari jihozlariga texnologik talablarni;
- qo‘llaniladigan neft va gaz konlari jihozlarini, ularning o‘ziga xos xususiyatlarini va ularni takomillashtirishning asosiy yo‘nalishlarini;
- neft va gazni quduqdan chiqazib olish qurilmalari tizimlari va ularning ishlash prinsiplarini;
- neft, gaz va kondenstani qazib olish uchun jihozlarning turlarini;
- neft va gaz konlari jihozlarining konstruksiyalarini;
- qatlam bosimini saqlash maqsadida suv haydash jarayonidagi mashina va agregatlarni;
- neft va gaz konlarini ishlatishda qo‘llaniladigan zamonaviy jihozlarni *bilishi va ulardan foydalana olishi*;
- berilgan tog‘-geologik sharoitlari uchun neft va gaz jihozlarini asoslangan holda tanlash;
- turli tabiiy iqlim va tog‘-geologik sharoitlarida neft va gaz konlari jihozlaridan samarali foydalanish;

- jihozlarning maqbul ishlash rejimlarini hisoblash va ulardan samarali foydalanishni tashkil etish;
- texnik va tashkiliy yechimlarni tanlash va uni asoslash uchun zaruriy ma'lumotlarni tayyorlash;
- quduqlardan neft va gaz qazib olish uchun yangi texnika va texnologiyalarni qo'llash ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.

2. Ma'ruza mashg'ulotlari

Nº	Ma'ruza mavzulari	Dars soatlari hajmi
1.	Neft va gaz qazib olish uchun mashina va jihozlar kompleksi	2 soat
2.	Quduqlarning turlari	2 soat
3.	Quduq konstruksiyasi va uning elementlari	2 soat
4.	Quvurlar va ularning qo'llanilishi	2 soat
5.	Turli sharoitlarda nasos-kompressor quvurlarini tanlash	2 soat
6.	Neft va gaz qazib olish sanoatida o'lchash qurilmalaridan foydalanish	2 soat
7.	Harorat va bosimni o'lchash asboblari	2 soat
8.	Quduqlarni ishlatalish jihozlari	2 soat
9.	Quduqlarni er osti jihozlari	2 soat
10.	Quduqlarni favvora usulida ishlatalish uchun jihozlar	2 soat
11.	Favvora armaturasi va uning jihozlari	2 soat
12.	Quduqlarni gazlift usulida ishlatalish	2 soat
13.	Kompressor stansiyasi jihozlari	2 soat
14.	Neft quduqlarini ishlatalishda qo'llaniladigan nasoslarning jihozlari	2 soat
15.	Shtangali chuqurlik nasoslari	2 soat
Jami:		30 soat

Ma'ruza mashg'ulotlari multimedia qurulmalari bilan jihozlangan auditoriyada akadem, guruhlar oqimi uchun o'tildi

3. Amaliy mashg'ulotlar

Nº	Amaliy mashg'ulotlar mavzulari	Dars soatlari hajmi
1.	Quduq konstruksiyasi, uning elementlari. Ishlatish quduqlarida qo'llaniladigan jihozlar va ularning elementlarini o'rGANISH.	2 soat

2.	Neft va gaz koni quvur uzatmalari.	2 soat
3.	Burg'ilash, mustahkamlash va nasos kompressor quvurlari va ularning elementlarini hisoblashga doir misollar.	2 soat
4.	Turli sharoitlarda NKQlarni tanlash va foydalanishga doir hisoblashlar.	2 soat
5.	Favvora quduqlari jihozlarini hisoblash.	2 soat
6.	Kompressor ko'targichning hisobi.	2 soat
7.	Qulflash va rostlovchi moslamalarini, planetсли birikmalarni hisoblashga doir misol va masalalar	2 soat
8.	Gazlift klapanlari ishlash prinsiplari va konstruksiyalarini o'rGANISH.	1 soat
Jami:		15

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurulmalari bilan jihozlangan auditoriyada har bir akademik guruxga alohida o'tiladi. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tiladi "Keys- stadi" texnologiyasi ishlataladi keyslar mazmuni o'qituvchi tomonidan belgilanadi. Ko'rgazmali materiallar va axborotlar multimedia qurulmalari yordamida uzatiladi.

4. Laboratoriya ishlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Nº	Laboratoriya mashg'ulotlari mavzulari	Dars soatlari hajmi
1	Qatlam bosimini chuqurlik o'lchov asboblari bilan aniqlash.	2 soat
2	Mahsuldor qatlam-qum suyuqlik yordamida teshish.	2 soat
3	Quduqlarni o'zlashtirish va suyuqlik oqimini olish.	2 soat
4	Quduq tubi atrofida tuz kislotali ishlov berish.	2 soat
5	Quduq tubi atrofiga termokislotali ishlov berish.	2 soat
6	Qatlamni gidravlik yorish.	2 soat
7	Indikator chiziqlariga ishlov berish.	3 soat
Jami:		15

5.Mustaqil ta'lif

Nº	Mavzuning nomi	Dars soatlari hajmi
1.	Neft vagaz haqida umumiyl tushunchalar	2 soat
2.	Neftni gazlift usulida qazib olish jihozlari	2 soat
3.	Neft va gaz quduqlarini ishlatishtida qo'llaniladigan quvurlar	2 soat
4.	Konlarda tadqiqot olib borish	2 soat
5.	Neft konlarin ishlatishtida qo'llaniladigan quduq nasoslarining jihozlari	2 soat
6.	Ko'p qatlamlarni bir quduq orqali yoki alohida ishlatisht qurilmasi	2 soat
7.	Qatlamlarni nestgaz beraolvchanligini oshirish va nestgaz qazib olishni jadallashtrishda ishlataladigan jihozlar	2 soat
8.	Quduq usti jihozlari	2 soat
9.	Neft, gaz va suvni yig'ish va tayyorlash jihozlari	4 soat
10.	Neft, neft mahsulotlari va gazni tashish jihozlari	2 soat
11.	Burg'ilash qurilmalari va asbob- uskunalar	2 soat
12.	Neft va gaz quduqlarini burg'ilash usullari	2 soat
13.	Vintli tubli dvigatelli burg'ilash	2 soat
14.	Quduqlarning burg'ilash turlari	2 soat
15.	Burg'ilar	2 soat
16.	Quduq tubi dvigatellari	2 soat
17.	Mahsuldar qatlarni ochish usullari	2 soat
18.	Quduq tubi jixozlari	2 soat
20.	Quduqlarni perforatsiya qilish	2 soat
21.	Suyuqlik – qum aralashmasi yordamida teshish	2 soat
22.	Quduqni qum-suyuqlik aralashmasi bilan teshishning texnologik ko'rsatkichlarini aniqlash	2 soat
23.	Quduqni o'zlashtirish va suyuqlik oqimini olish	2 soat
24.	Issiqlik kimyoiy va issiq kislotali ishlov berish	2 soat
25.	Quduq tubi atrofini issiq kislotali ishlov berishni hisoblash	2 soat
26.	Quduq tubi atrofiga issiqqlik usulida ta'sir ko'rsatish	2 soat
27.	Qatlarni gidravlik yorish	2 soat
28.	Quduqlarni favvara usulida ishlatisht	2 soat
29.	Favvara usulida ishlaydigan quduqlarning jihozlari	2 soat
30.	Favvara armaturalari	2 soat
31.	Gazlift quduqlarini ishlash sharoitlari	2 soat
32.	Gazlift usulida ishlaydigan quduqlarning jihozlari	2 soat
33.	Gazlift ko'targichlarining konstruksiyalari	2 soat
34.	Gazlift usulida ishlatishtning umumiyl prinsiplari	2 soat
35.	Gazlift quduqlarini ishga tushirish	2 soat
36.	Kompressor quduq'i usti jixoxi	2 soat
37.	Shtangali chuqurlik nasoslari	2 soat
38.	Nasos shtangalari	2 soat

39	Shtangali chuqurlik nasos qurilmasi bilan ishlatalayotgan quduq usti jixozlari	2 soat
40	Quduq tubini ta'mirlash ishlarida ko'tarib-tushurish asbob uskunalar	4 soat
41	Neftni tayyorlash asbob-uskunalar	2 soat
42	Neftni kompleks tayyorlash texnologiyasi	2 soat
43	Tabiiy gazlarni tayyorlash texnologiyasi	2 soat
	Jami	90 soat

Mustaqil o'zlashtirilgan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlanadi va uni taqdimoti tashkil qilindi

1. Fan bo'yicha talabalar bilimini baholash va nazorat qilish me'zonlari

T/r	Nazorat turi	Nazoratlar soni	Baholash
I. Oraliq nazorat			
1.1	Talabaning amaliy mashg'ulotlaridagi faoliigi va topshiriqlarni bajarishi	kamida 3 ta	0/2/3/4/5
1.2	Talabaning mustaqil ish topshiriqlarini bajarishi	ko'pi bilan 2 ta	0/2/3/4/5
1.4	O'tilgan mavzular bo'yicha fanning nazariy qismidan nazorat (og'zagi, test, yozma)	ko'pi bilan 2 ta	0/2/3/4/5
II. Yakuniy nazorat		1	0/2/3/4/5

Amaliy mashg'ulotlarida talabalar bilimini baholash mezon

	Modullar kesimidagi umumiyl mavzular bo'yicha (ko'pi bilan 3 ta mavzu)
5 (a'lo) baho:	- amaliy mashg'ulotda faoliik ko'rsatish; - ijodiy fikrlay olish; - topshiriqlarni to'liq bajarish; - olgan bilimlarini amalda mustaqil qo'llay olish; - mavzu mohiyatini tushunish, bilish, ifodalay olish, aytib berish; - mavzu bo'yicha aniq tasavvurga ega bo'lish
4 (yaxshi) baho:	- amaliy mashg'ulotda faoliik ko'rsatish; - topshiriqlarni to'liq bajarish; - olgan bilimlarini amalda o'qituvchi yordamida qo'llay olish; - mavzu mohiyatini tushunish, aytib berish; - mavzu bo'yicha tasavvurga ega bo'lish
3 (qoniqarli) baho:	- topshiriqlarni chala bajarish; - olgan bilimlarini amalda o'qituvchi yordamida qo'llay olish; - mavzu mohiyatini tushunish ammo ifodalay olmaslik; - mavzu bo'yicha tasavvuri to'liq emas
2 (qoniqarsiz) baho:	- mavzuni o'zlashtirmaganlik; - fanning mohiyatini bilmaslik; - tasavvurga ega bo'lmaslik;
0 (nol) baho:	- o'quv mashg'ulotida ishtiroy etmaslik

Mustaqil ta'limganda talabalar bilimini baholash mezonı

5 (a'lo) baho:	<ul style="list-style-type: none"> - mustaqil ish mavzulari bo'yicha to'liq ma'lumotar to'plash; - tanlangan mustaqil ish mavzulari bo'yicha to'liq ma'lumot bayonini keltirish - ijodiy fikrlay olish; - mavzu bo'yicha aniq tasavvurga ega bo'lish; - mavzu mohiyatini tushunish, bilish, ifodalay olish, aytib berish; - mavzu bo'yicha ijodiy ishlanma (referat, taqdimot slaydi, turli elektron ishlanmalar) topshirish
4 (yaxshi) baho:	<ul style="list-style-type: none"> - mustaqil ish mavzulari bo'yicha to'liq ma'lumotar to'plash; - tanlangan mustaqil ish mavzulari bo'yicha to'liq ma'lumot bayonini keltirish - mavzu bo'yicha aniq tasavvurga ega bo'lish; - mavzu mohiyatini tushunish, bilish, ifodalay olish yoki aytib berishda ayrim kamchiliklar mavjudligi; - mavzu bo'yicha ijodiy ishlanma (referat, taqdimot slaydi, turli elektron ishlanmalar) topshirish
3 (qoniqarli) baho:	<ul style="list-style-type: none"> - mustaqil ish mavzulari bo'yicha chala ma'lumotar to'plash; - tanlangan mustaqil ish mavzulari bo'yicha to'liq bo'Imagan ma'lumot bayonini keltirish - mavzu bo'yicha aniq tasavvurga ega bo'Imaslik; - mavzu mohiyatini tushunish, ammo aytib berolmaslik; - mavzu bo'yicha nuqsonli ijodiy ishlanma (referat, taqdimot slaydi, turli elektron ishlanmalar) topshirish
2 (qoniqarsiz) baho:	<ul style="list-style-type: none"> - mavzuni o'zlashtirmaganlik; - fanning mohiyatini bilmaslik; - tasavvurga ega bo'Imaslik; - mustaqil ishni bajara olmaslik
0 (nol) baho:	<ul style="list-style-type: none"> - mustaqil ta'limganda mavzularini o'rganishga umuman harakat qilmaslik

**O'tilgan mavzular bo'yicha fanning nazariy qismidan nazorat
(og'zaki, test, yozma)da talabalar bilimini baholash mezonı**

	O'tilgan mavzular bo'yicha berilgan savollarga og'zaki yoki yozma javob berilganda:
5 (a'lo) baho:	Oliy o'quv yurti, uni boshqarish tarmog'i, rektorat, dekanat, kafedralar, o'quv yo'nalishlari. Oliy ta'limg standartlari. Meyoriy xuijjatlar va asosiy tushunchalar. Oliy ta'limg tuzilishi. Bakalvriat va magistratura. Oliy ta'limg yo'nalishlari va magistratura ixtisosliklari klassifikatori, yo'nalishlar va ularni maqsadi va vazifalari. Tanlangan yo'nalishning maqsadi va vazifalari. Kafedrani tashkil bo'lishi tarixi va uni mutaxassislar tayyorlashdagi ahamiyati. Neft va gaz qazib olish uchun mashina va jihozlar kompleksi, Quduqlarning turlari, Quduq konstruksiyasi va uning elementlari, Quvurlar va ularning qo'llanilishi, Turli sharoitlarda nasos-kompressor quvurlarini tanlash, Neft va gaz qazib olish sanoatida o'Ichash qurilmalaridan foydalish, Harorat

	va bosimni o'Ichash, Quduqlarni er osti jihozlari, Quduqlarni ishlatalish jihozlari asboblari, Quduqlarni favvora usulida ishlatalish uchun jihozlar, Favvora armaturasi va uning jihozlari, Quduqlarni gazlist usulida ishlatalish, Kompressor stansiysi jihozlari, Neft quduqlarini ishlatalishda qo'llaniladigan nasoslarning jihozlari. Neft va gazni sohasini boshqaruvchi "O'zbekNeftgaz" Milliy holding kompaniyasi va uning tasarrufiga kiruvchi korxonalar kabi bilimi bo'yicha, hisoblash malakalariga ega bo'lish, tahlil qilish va optimal variantlarini tanlash va hisoblashni bilish, aytib berish;
4 (yaxshi) baho:	Oliy o'quv yurti, uni boshqarish tarmog'i, rektorat, dekanat, kafedralar, o'quv yo'nalishlari. Oliy ta'limg standartlari. Meyoriy xuijjatlar va asosiy tushunchalar. Oliy ta'limg tuzilishi. Bakalvriat va magistratura. Neft va gaz qazib olish uchun mashina va jihozlar kompleksi, Quduqlarning turlari, Quduq konstruksiyasi va uning elementlari, Quvurlar va ularning qo'llanilishi, Turli sharoitlarda nasos-kompressor quvurlarini tanlash va hisoblashni bilish, aytib berish;
3 (qoniqarli) baho:	Oliy o'quv yurti, uni boshqarish tarmog'i, rektorat, dekanat, kafedralar, o'quv yo'nalishlari. Oliy ta'limg standartlari. Meyoriy xuijjatlar va asosiy tushunchalar. Oliy ta'limg tuzilishi. Bakalvriat va magistratura. Neft va gaz qazib olish uchun mashina va jihozlar kompleksi, Quduqlarning turlari, Quduq konstruksiyasi va uning elementlari, Quvurlar va ularning qo'llanilishi, Turli sharoitlarda nasos-kompressor quvurlarini tanlash bo'yicha ijodiy fikrlay olish va mustaqil mushohada yuritish;
2 (qoniqarsiz) baho:	Oliy o'quv yurti, uni boshqarish tarmog'i, rektorat, dekanat, kafedralar, o'quv yo'nalishlari. Oliy ta'limg standartlari. Meyoriy xuijjatlar va asosiy tushunchalar. Oliy ta'limg tuzilishi. Bakalvriat va magistratura. Neft va gaz qazib olish uchun mashina va jihozlar kompleksi, Quduqlarning turlari, Quduq konstruksiyasi va uning elementlari, Quvurlar va ularning qo'llanilishi, Turli sharoitlarda nasos-kompressor quvurlarini tanlash, Neft va gaz qazib olish sanoatida o'Ichash qurilmalaridan foydalish, Harorat va bosimni o'Ichash, Quduqlarni er osti jihozlari, Quduqlarni ishlatalish jihozlari asboblari, Quduqlarni favvora usulida ishlatalish uchun jihozlari to'g'risida asosiy tushunchalarni bilmaslik
0 (nol) baho:	Talaba ON savollariga javob bermasa, nazoratga qatnashmasa, amaliy, laboratoriya mashg'ulotlaridan va mustaqil ish topshiriqlaridan ijobjiy baholanmagan (0 yoki 2 olgan) bo'lsa O'tilgan mavzular bo'yicha berilgan test savollariga javob

	berilganda:
5/4/3/2/0	Umumiy savollarga nisbatan to'g'ri javoblar aniqlanadi va to'g'ri javoblar soniga nisbatan baholanadi.

"Neft va gaz konlari mashina jihozlari" fanidan yakuniy nazorat bo'yicha baholash mezonlari

YAN ga ON dan ijobiy baholangan talabalar kiritiladi	
	YAN test bo'lsa: Umumiy savollarga nisbatan to'g'ri javoblar aniqlanadi va to'g'ri javoblar soniga nisbatan baholanadi.
	YAN og'zaki yoki yozma bo'lsa: Oliy o'quv yurti, uni boshqarish tarmog'i, rektorat, dekanat, kafedralar, o'quv yo'nalishlari. Oliy ta'lif standartlari. Meyoriy xujjatlari va asosiy tushunchalar. Oliy ta'lif tuzilishi. Bakalvriat va magistratura. Oliy ta'lif yo'nalishlari va magistratura ixtisosliklari klassifikatori, yo'nalishlar va ularni maqsadi va vazifalari. Tanlangan yo'nalishning maqsadi va vazifalari. Kafedrani tashkil bo'lishi tarixi va uni mutaxassislar tayyorlashdagi ahamiyati. Neft va gaz qazib olish uchun mashina va jihozlar kompleksi, Quduqlarning turlari, Quduq konstruksiyasi va uning elementlari, Quvurlar va ularning qo'llanilishi, Turli sharoitlarda nasos-kompressor quvurlarini tanlash, Neft va gaz qazib olish sanoatida o'chash qurilmalaridan foydalanish, Harorat va bosimni o'chash, Quduqlarni er osti jihozlari, Quduqlarni ishlatish jihozlari asboblari, Quduqlarni favvora usulida ishlatish uchun jihozlar, Favvora armaturasi va uning jihozlari, Quduqlarni gazlift usulida ishlatish, Kompressor stansiyasi jihozlari, Neft quduqlarini ishlatishda qo'llaniladigan nasoslarning jihozlari. Neft va gazni sohasini "O'zbekNestgaz" Milliy holding kompaniyasi va uning boshqaruvchi "O'zbekNestgaz" Milliy holding kompaniyasi va uning tasarrufiga kiruvchi korxonalar kabi bilimi bo'yicha, hisoblash malakalariga ega bo'lish, tahlil qilish va optimal variantlarini tanlash va hisoblashni bilish, aytib berish;
2.1	Oliy o'quv yurti, uni boshqarish tarmog'i, rektorat, dekanat, kafedralar, o'quv yo'nalishlari. Oliy ta'lif standartlari. Meyoriy xujjatlari va asosiy tushunchalar. Oliy ta'lif tuzilishi. Bakalvriat va magistratura. Neft va gaz qazib olish uchun mashina va jihozlar kompleksi, Quduqlarning turlari, Quduq konstruksiyasi va uning elementlari, Quvurlar va ularning qo'llanilishi, Turli sharoitlarda nasos-kompressor quvurlarini tanlash, Neft va gaz qazib olish sanoatida o'chash qurilmalaridan foydalanish, Harorat va bosimni o'chash, Quduqlarni er osti jihozlari, Quduqlarni ishlatish jihozlari asboblari, Quduqlarni favvora usulida ishlatish uchun jihozlar, Favvora armaturasi va uning jihozlari, Quduqlarni gazlift usulida ishlatish jihozlari bo'yicha malakalariga ega bo'lish, tahlil qilish va optimal variantlarini tanlash va hisoblashni bilish, aytib berish;
	Talaba YAN topshirig'ini oqituvchi yordamida bajarsa, tushintirib bersa; olgan bilmini amalda qo'llay olsa; fanning mohiyatni tushunsa; bilsa; ifodalay olsa; aytib bersa; fan va mavzu bo'yicha tasavvurga ega bo'lsa (Oliy o'quv yurti, uni boshqarish tarmog'i, rektorat, dekanat, kafedralar, o'quv

yo'nalishlari. Oliy ta'lif standartlari. Meyoriy xujjatlari va asosiy tushunchalar. Oliy ta'lif tuzilishi. Bakalvriat va magistratura. O'zbekiston hududidagi yer osti gaz omborlari xaqida ma'lumot. Neft va gaz qazib olish uchun mashina va jihozlar kompleksi. Quduqlarning turlari, Quduq konstruksiyasi va uning elementlari, Quvurlar va ularning qo'llanilishi, Turli sharoitlarda nasos-kompressor quvurlarini tanlash, Neft va gaz qazib olish sanoatida o'chash qurilmalaridan foydalanish, Harorat va bosimni o'chash jihozlari bo'yicha ijodiy fikrlay olish va mustaqil mushohada yuritish).

6.Adabiyotlar

6.1. Asosiy adabiyotlar

1. Макушкин, Д. О. «Расчет и конструирование машин и оборудования для нефтяных и газовых промыслов» учебно-пособие, 2-е изд. – Красноярск: ИПК СФУ, 2009.
2. Чичеров Л.Г. Нефтепромысловые машины и механизмы. М.: Недра, 2008.
3. Maxmudov N.N., Yuldashev T.R. Neft va gaz olishning texnologiyasi va tekhnifikasi. Darslik. – Т.: "Iqtisod-moliya", 2015. – 358 b.
4. Макаров Е.Г. Инженерно-расчеты в Mashad. – М.: Питер, 2005.- 448 с.

6.2. Qo'shimcha adabiyotlar

5. Akramov B.SH., Hayitov O.G. Konlarning mashina mexanizmlari. O'quv qo'llanma. -Т.: O'qituvchi, 2004. -111 b.
6. Yuldashev T.R., Eshkabilov X.Q. Neft va gaz konlari mashina va mexanizmlari. Qarshi, Qashqadaryo ko'zgusi OAV nashriyoti, 2015. -327 b.
7. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. - Т.: "O'zbekiston" NMIU, 2017.
8. O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida. - Т.:2017 yil 7 fevral, PF-4947-sonli Farmoni.

6.3. Axborot manbaalari

9. www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi hukumat portali.
10. www.lex.uz– O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi.
11. <http://www/neftgas.uz>.
12. <http://mirgeografiv.ru>
13. <http://neftepro.ru>
14. [www.geologiya.ru](http://geologiya.ru)
15. www.Ziyo.net.